

Едно предложение, което може би днес се смята за фантастично, но което говори за самоувереността на нашия народни дейци. Ако не беше тази самоувереност, едва ли българският народ би могъл да постигне така бързо освобождението си...

„Възраждане“ е бил списван от крайни патриоти, които с пламенна самоотверженост и пълна самонадеяност и смелост са решавали големите проблеми за народното освобождение.

„Възраждане“ е оказвал силно влияние върху емиграцията, вдъхвал е надежди в моменти на отчаяния и неуспехи, залъгал е да насажда у нея чувство за самопожертвуване, поддържал е готовност за борба. Излезли около 30 броя.

По-умерен от „Възраждане“ е бил „Стара планина“ — „вестник за политика и за книжнина“. Той почнал да излиза на 7 август 1876 година в Букурещ, под редакцията на С. Бежан (псев. на С. С. Бобчев) в формат 2^о, страници 4, два пъти седмично. Абонаментът за Ромъния 20 фр. извън Ромъния 25 фр.

„Стара планина“ разглежда спокойно и зрело начина за разрешение на българския национален въпрос, който влизал в последната си фаза. Неговото разрешение, обаче — противно на гледищата на „Нова България“ и „Възраждане“ — се смята невъзможно по пътя на мистичните възстания: източният въпрос би могъл да се реши най-рационално с военна намеса от великите сили, като господстващото турско племе се сваля от кормилото на държавата и на християнските народи се даде автономно управление. „Стара планина“ полага старания, в този съдобносен момент да обедини всички мнения на емиграцията по разрешението на източния въпрос в едно, така че тя да излезе пред Европа с определена политическа програма и единни искания. Разглежда разните предложения за разрешение на източния въпрос: едни искали автономия, други — автономни права въ границите на Отоманската империя. Вестникът предлага радикално разрешение на въпроса: образуване автономна държава с национално правителство. Той възприема и пропагандира програмата, усвоена от някои емигрантски среди, изложена в следните точки:

„1) Да се възобнови от България, Тракия и Македония Българската държава, дѣто главния и навредъ преобладающия елементъ въ тия мѣстности е Българския;

2) Българската държава да са управлява по единъ органически уставъ;

3) Всичките други народности, размѣсени въ Българската държава, да бѣдатъ равни предъ закона и да са радватъ на същите политически и граждански правдини;